

ROMA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

CHAPTER 1

Oi au o Paula, nai talatala i Jisu Karisito, sa kacivi mei apositolo, ka tawasei me'u tukuna hai tukutuku vinaka ni Kalou.

2 Ni sa yalataka sara tu mai liu o Koya, ena gusudra na Nona parofita, ka sa volai tu mai ena i Vola Tabu,

3 Me baleti Koya na Luvena o Jisu Karisito na noda Turaga, ka mai sucu vakatamata mai na kawa i Tevita,

4 E mai vakaraitaka ni o Koya na Luve ni Kalou, ena kaukauwa ni Yalo Tabu, ena Nona tucake mai na mate.

5 Mai Vua keitou sa rawata kina na loloma kei na cakacaka vaka i Apositolo, me keitou tukuna kina vei ira na veimatanitu tani, me ra talairawarawa ka vakabauta na vosa ena Vukuna,

6 Oi kemudou talega dou sa tiki tiko ni kaci oqo, ni dou sa digitaki oti vei Jisu Karisito;

7 Vei kemudou mai Roma, oi kemudou na ka lomani vua na Kalou, na nona tamata digitaki me nomudou na loloma kei na vakacegu ni Kalou na Tamada kei na noda Turaga o Jisu Karisito.

8 Taumada au vakavinavinaka vua na noqu Kalou, ena vuku i Jisu Karisito me baleti kemudou kecega, ena vuku ni nomudou vakabauta ni sa roboti vuravura taucoko na kena i tukutuku.

9 Na noqu i vakadinadina na Kalou, au sega ni dau cegu ni masulaki kemudou ena vuku ni dredre dou dau sotava, ni'u sa qaravi Koya ena yaloqu dina, ena vuku ni tukutuku vinaka nei Koya na Luvena.

10 Au sa dau kerea tiko, me dua na gauna vinaka me vakarautaka vei au ena nona lewa ga na Kalou, me'u rawa ni lako yani kina vei kemudou.

11 Au sa dau gadreva makawa sara tiko mai me'u raici kemudou, me'u vakatikora vei kemudou eso nai solisoli vakayalo, me rawa ni dou tauyavutaki vinaka kina.

12 Ka me rawa talega ni veivakauwataki na nomudou vakabauta vei au, kei na noqu vakabauta vei kemudou.

13 Au vinakata mo dou kila na veiwekani, ni sa noqui nakinaki makawa tiko mai me'u raici kemudou (ia au sa dau tarovi tiko me yacova mai oqo) Ni'u sa vinakata me'u tamusuka mai na vua ni nomudou cakacaka, me vakataki ira na veimatanitu tani.

14 Oi au na tamata lewai vei ira na kai Kirisi kei ira na lewe ni veivanua wale, vei ira na vuku kei ira na sega ni vuku.

15 Ni'u sa vinakata dina, me vaka ni'u sa vakarautaki au oti tu, me'u lako yani i Roma vei kemudou, ka vunautaka nai tukutuku vinaka.

16 Au sa sega ni maduataka nai tukutuku vinaka I Karisito, ni sai koya oqo, na kaukauwa ni Kalou me veivakabulai vei ira kecega sa vakabauta, sa liu vei ira na Jiu kei ira talega na kai Kirisi.

17 Ni sa vakaraitaki mai kina, na dodonu ni Kalou mai na vakabauta kina vakabauta; ni sa volai, "Na yalododonu ena bula ena vakabauta." Na Cudru Ni Kalou Vei Ira Na Seg Ni Dodonu

18 Na nona cudru na Kalou sa vakatakilai mai lomalagi, me baleti ira na tamata sega ni savasava kei ira na sega ni dodonu,

19 Era sa kila vinaka sara tu ga na dina ni Kalou, ni sa vakaraitaka oti vei ira na Kalou.

20 Ena sega ni dua na nodra i ulubale, ni Kalou sa vakaraitaka na Nona i valavala mai nai vakatekiwu, ena veika e bulia kei na Nona kaukauwa va Kalou ena veika bula e raici rawa.

21 O ira oqo era sa kila oti tu na Kalou, ka ra sega ni bau via vakarokorokotaki Koya me vaka ni sa Kalou, era sega ni via vakavinavinaka, na nodra vakasama era vakanananutaka tu ga na veika dukadukali, ka sa yaco kina me vakabutobutotaki ka lialia na nanuma ni lomadra.

22 Era via vakaraitaka tiko ni ra tamata vuku, sa qai tukuni ira tikoga mai na levu ni nodra lialia,

23 Ena nodra vakaisosomitaka na qaravi ni Kalou bula, ena nodra kauta mai na vatu kei na kau, me ra bulia kina na manumanu vuka, na manumanu yava i va, na manumanu qasi voli, kei na i vakatakarakara ni tamata.

24 O koya oqo, na Kalou sa qai solia vei ira na yalo, me ra sega ni kila na vinaka kei na ca kei na nodra sa cakava ga na dodomo ca ni yalodra, me vaka na ka era sa vinakata,

25 Era veisautaka na dina ni Kalou mai na ka lasulasu, era cuva ka qarava na ka sa buli, ka sa sega ni o Koya na Dauveibuli, o Koya sa dodonu me vakalagilagi ka sega ni mudu. Emeni.

26 Oqori na vuna, sa solia ga kina vei ira na Kalou, me ra sa cakava na veika vakasisila me vaka nodra gagadre. O ira na kena yalewa era sa domona tale na yalewa ka sega ni tagane.

27 O ira talega na tagane era sa besetaka na yalewa, era sa qai domona tale na tagane, me ra sa veiwatini ga vakatagane, o koya oqo sa saumi kina vei ira nai sau dodonu ni nodra i valavala.

28 Ia kevaka me ra sega ni via vakarokorokotaka tikoga na Kalou, na Kalou ena solia vei ira na vakasama cala, me ra cakava kina na veibasai ni bula vakatamata.

29 Me ra vakasinaiti tu ena veika dukadukali, na veibutakoci, na yalo e ca, na kocokoco, na veivakacacani, dauvuvu, daulaba, dauveiqati, dauveivakaisini, dauvakanananutaka na ca, dau vosa kudrukudru lo,

30 Me ra dauveikaseti, me ra sega ni taleitaka na Kalou, me ra i valavala kaukauwa, era dau dokadoka. Era dau viavialevu, era dau segata me yaco na tiko veicati, era dau talaidredre vei ira nodra i tubutubu,

31 Sa sega vei ira na yalo ni vakatulewa vinaka, sa sega ni ra tamata me vakabauti, sa sega ni tu vei ira na yalo ni loloma, sa sega na veivosovosoti vei ira, sa yali ena nodra bula na veikawaitaki;

32 Ni ra sa kila vinaka na Nona lewa dodonu na Kalou, o ira kece era bulataka tiko nai valavala sa vakaoqo, nai totogi duadua ga ena vakayacori vei ira me vakamatei, era sega walega ni cakava, era vakauqeta na tamata me ra cakava talega.

CHAPTER 2

Okoya oqo, sa sega ni qai dua na nomui ulubale, o iko na tamata, sa dau levu nomu veivakalewai, na nomu vakalewai koya o sa vakaleqai iko tikoga, ni tautauvata vinaka sara tikoga na ka drau cakava tiko.

2 Ia eda kila na Nona lewa dodonu na Kalou, ena vakayacori vei ira na kitaka tiko na bula vakaoqori.

3 O iko na tamata o nanuma beka ni Kalou ena lewai ira ga na tamata o ya, ka sega ni na ia na veilewai kei iko ni'o cakava tiko?

4 Se o beca beka na Nona loloma levu, na Nona vosota vakadede, kei na Nona cudru vakamalua, ka o sega ni vakasamataka ni sa tuberi iko kina veivutuni na loloma ni Kalou?

5 Ia o iko me vaka nomu yalokaukauwa kei na nomu lomaqa, o sa binia tikoga vei iko na cudruvi kina siga ni veicudruvi, ena vakaraitaka kina na Kalou Nona lewa dodonu,

6 "Me na saumi kina vua na tamata nai sau ni nona i valavala.

7 Na bula Sega ni mudu vei ira era kitaka tiko na loma ni Kalou, ka dau gadreva na vanua vakaiukuuku ka lagilagi e na vanua e sega kina na mate;

8 Ia ena cudruvi ira vakararawa o ira era sega ni via muria nai vakavuvuli dina, ka muria lako ga nai vakavuvuli cala,

9 Na veika rarawa kei na yaluma vei koya na tamata e caka ca, sa liu vei ira na Jiu ka vakatalega kina na kai matanitu tani.

10 Ia ena vakaiukuukutaki, ka vakalagilagi ena kune vakacegu na tamata e caka vinaka tiko, e liu vei ira na Jiu ka muri vei ira na kai matanitu tani.

11 Na Kalou e sega ni dau veitovaki.

12 O ira era i valavala ca ni sega na vunau, ia ni ra sa cakava era sa vesuki ira tikoga vakai ira, ka ra sega tiko ni kila,

13 Ni o ira era dau rogoca walega na vunau era na sega ni dodonu ena mata ni Kalou, ia o ira ga era cakava era na vakadonui;

14 O ira na kai matanitu tani era sega ni kila nai valavala ni vunau, ia ni ra sa cakava era sa vesuki ira tikoga vakai ira, ka ra sega tiko ni kila,

15 Na nodra cakacaka e vakaraitaka ni sa volai tu e yalodra na vunau, ka sa vakadinadinataka talega na nodra lewa e loma, ena ka era cakava ni sa veicalati).

16 Me vaka na dina ni noqu i tukutuku vinaka, ni na yaco na siga me na veilewaitaki ira kina na tamata, ena nodra bula i valavala ca na Kalou, e na vuku i Jisu Karisito.

17 Kemudou na Jiu dina, dou bula tiko e nai vunau, ka dou dokadoka tiko ena vuku ni Kalou,

18 Dou sa kila Nona lewa, dou sa rawa ni vakaduiduitaka talega na ka vinaka, mai na nomudou kila na vunau,

19 Sa rawa ni dou vakadeitaka ni dou sa tubera kina na mataboko, ka dou sa rarama talega vei ira era tiko ena butobuto,

20 Mo dou dau ni veivakavulici vei ira na lecaika, mo dou nodra dauniveituberi na gone lalai, ni dou buta vinaka tu ena vunau, o koya nai yaloyalo ga ni ka dina kei na kila ka.

21 Dou via vakavulici ira sara tiko na tamata, oi kemudou mada ga dou sega ni rawa ni vakavulici kemudou? Dou vunuca sara tiko na tamata me kakua ni butako, vakacava oi kemudou dou sega ni butako?

22 O ni cavuta, "Me kakua na veibutakoci," dou tarogi kemudou mada, dou sa cakava oti se sega? Dou cata tiko na matakau, dou sega beka ni butakoca tiko na yaya ni vale ni soro?

23 Sa dua na ka nomudou dokadokataka na nomudou kila tu na vunau ni Kalou, ia oi

kemudou sara ga dou sega ni dokai Koya ena nomudou bula talaidredre?

24 Sa rauta me tukuna nai Vola Tabu, "Ni o ira na kai matanitu tani era vosa vakacacataka na Kalou," ka vakavuna oi kemudou.

25 Na cilivi e yaga kevaka me se maroroi tikoga na vunau; ia ni dou sa tawase tani mai ena vunau, na nomudou cilivi sa yaco me sega cili.

26 O koya oqo, kevaka me dua na sega cili me maroroya vinaka na bula ni vunau, e rawa ni da tukuna, o koya sa cilivi, ka dina mada ga ni se sega cili?

27 O koya oqo, o ira na sega cili era muria na vunau, era na vakalewai kemudou na maroroya tiko nai vola kei nai dusidusi ni vunau ka qai talaidredre tiko?

28 E sega ni o Jiu dina baleta ni o sucu ena kawa vaka Jiu, se nomu vakatakilakilataki iko ena yagomu;

29 Na Jiu dina o koya e qarava na Kalou ena yalona, ka sega ni via vakasaqara na Kalou, o koya e vakaraitaka na ka e caka ena yagona, o koya ga e veisau na yalona kei na nona vakasama.

CHAPTER 3

Cava na kena vinaka na Jiu, se cava e kauta mai na veicilivi?

2 E levu na ka ena rawati kina! Ni Kalou e solia vei ira na vunau, me rawa ni ra kila ka cakava na loma ni Kalou.

3 Vakacava ni so vei ira e sega vakabauta? Me kauta tani kina na nona yalayala, sa yalataka tu mai na Kalou vei ira?

4 Ena sega ni rawa! Na Kalou ena dina tikoga, ia na tamata taucoke ga e lasulasu. Ni sa volai: "Ena sega ni rawa me lasu vakadua na vosa ni Kalou, se mani vakacava sara na veika e cavuti kina."

5 (Au na vosa mada vakatamata) Ni so era nanuma tiko na noda i tovo vakasisila me basika kina na bula vaKalou, me rawa ni ra qai kila kina na tamata na vinaka ni Kalou, mai na noda bula vakasisila, e rawa ni vaka oqo?

6 Ena sega ni rawa! Ena qai rawa vakacava vua na Kalou me lewai ira na tamata e vuravura?

7 Kevaka na noqu lasulasu, me vakatuburi cake kina na dina ni Kalou, ka me vakarokorokotaki kina o Koya, ena cava ka'u sa cudruvi tiko kina me vaka na tamata i valavala ca?

8 Vakacava ga me da sa tukuna, "Me da sa i valavala ca ga me yaco kina na vinaka?" Eso era tukuna tiko mai na vosa oqo, e dodonu me da kila ni Kalou ena veisaumi vakadodonu ena nona veicudruvi.

9 E vakaevei? Eda sa uasivi beka na Jiu mai vei ira? E sega sara, ni'u sa tukuna oti, oi keda na Jiu kei ira na kai matanitu tani eda tautauvata vinaka, ni da a vesuki tu ena bula i valavala ca.

10 Me vaka na ka sa volai; "Sa sega e dua sai valavala dodonu, sa sega sara e dua;

11 Sa sega e dua sa kila, sa sega e dua me bau vakasaqara na Kalou.

12 Era sa lesu tani kecega; era na sega ni yaga vata kecega; sa sega e dua me caka vinaka, sa sega sara e dua."

13 "Na nodra vosa e boica ka vakasisila, me vaka nai bulubulu sa tadola tu; na yamedra sa yame ga ni veivakaisini," "Sa tu ena bele ni gusudra na nodra weli, sa vaka na weli gaga ni gata daukata,"

- 14** "Na gusudra sa lako tu ga mai kina na veirukaki kei na vosa ni veivakasewasewani."
- 15** "E totolo na yavadra me veivakamatei;
- 16** Sa tu ena nodra sala na veilecayaki kei na mate;
- 17** Era sega sara tu ga ni kila na sala ni kune vakacegu."
- 18** "Sa sega vei ira na rerevaka na Kalou."
- 19** Oqo eda sa kila, na ka kece e vosa kina na vunau e tukuna tikoga vei ira na bula tiko ena vunau, me rawa ni galu kina na gusu ni tamata taucoko, ka me beitaki ena mata ni Kalou na tamata kecega.
- 20** O koya oqo, ena valavala ni vunau ena sega ni dua na tamata me vakadonui kina, ni sai koya na vunau sa kilai kina nai valavala ca.
- 21** Ia oqo, sa qai vakatakilai mai na ka sa veivakadonui kina na Kalou, ka sega ni yaco ena gauna ni vunau, sa vakadinadina tikoga mai kina na vunau kei ira na parofita,
- 22** Na nona veivakadonui na Kalou, sa rawa duadua ga ena vakabauti Jisu Karisito, vei ira vakaaduaga na tamata sa vakabauta. Ni sa basuki nai lati ni veivakaduiduitaki;
- 23** Ni sai valavala ca o ira kecega na tamata, ka ra sega ni yacova na ka e vakarokorokotaki kina na Kalou.
- 24** Na loloma walega eda vakadonui kina ena nona mai mate ena vukuda o Jisu Karisito,
- 25** Ni sa lesi Koya na Kalou, me bokoca tani na noda caka cala ena Nona dra, ni da sa vakabauta, me vakaraitaka kina na Nona yalododonu, nai valavala ca sa caka mai liu sa vosota na Kalou, ka sa waraka tikoga mai na gauna oqo.
- 26** Ena Nona via vakaraitaka vei keda na Nona yalododonu, ni dua sa vakabauti Jisu, sa yalododonu o koya ni o koya sa vakadonui.
- 27** Sa sega ni qai yaga na dokadoka? Sa oti na kena gauna. Vunau cava tale? Cakacaka cava tale? Sa oti na kena gauna, ia oqo, na vunau ga ni vakabauta.
- 28** Au via vakadeitaka vei kemudou oqo, ni tamata ena vakadonui ena vuku ni vakabauta, ka sega mai na cakacaka ni vunau.
- 29** Na Kalou oqo e nodra ga na Jiu? Ka sega ni nodra na kai matanitu tani? Io ena nodra talega na kai matanitu tani,
- 30** Ni sa dua ga na Kalou, sa vakadonui ira sa cili ena vuku ni vakabauta, kei ira talega na sega ni cili ena vuku ni vakabauta.
- 31** Sa keitou beca beka na vunau, ni keitou sa mai vakabauta? E sega sara! Keitou sa qai tokona sara ga na vunau.

CHAPTER 4

- A** cava meda tukuna sa rawata o Eparaama na tamada, ena i valavala vakayago?
- 2** Kevaka sa vakadonui o Eparaama ena vuku ni cakacaka, oqori e dua na ka me dokadoka kina o koya, ia ka sega ga ena mata ni Kalou.
- 3** A cava e tukuna nai Vola Tabu? "Sa vakabauta na Kalou o Eparaama, sa yaco kina o koya mei valavala dodonu."
- 4** Na tamata e cakacaka, na kena i sau e sega ni soli me vaka nai loloma, ia e soli vua ni cakacakataka.
- 5** Ia, o koya sa sega ni cakacaka, sa vakabauti Koya ga sa vakadonui ira na tamata i valavala ca, na nona vakabauta sa yaco kina me i valavala dodonu,
- 6** Sa vaka talega kina o Tevita, ni sa tukuna na kena kalouvinaka na tamata, sa vakayacori koya na Kalou mei valavala dodonu, ia ka sega ga ena vuku ni cakacaka:

- ⁷ "Sa kalouvinaka o ira sa bokoci na nodra i valavala ca, a sa buluti na nodra caka cala;
- ⁸ Sa kalouvinaka na tamata sa sega ni beitaka vua nai valavala ca o Jiova." Vakadonui O Eparaama Ni Se Bera Na Veicili
- ⁹ Na veivakalouvinakataki oqo baleta na cilivi, se baleti ira talega na sega cili? Ni da tukuna na nona vakabauta o Eparaama sa yaco kina mei valavala dodonu.
- ¹⁰ E yaco vua ena gauna cava? Na gauna sa cilivi oti kina, se na gauna se bera kina ni cilivi? E sega ni sa cilivi oti, ia ena gauna se sega cili kina.
- ¹¹ Ea qai cilivi mei vakatakilakila ni sa yalododonu, ena vuku ni vakabauta ena gauna se sega ni cili tu kina. Na kenai naki me yaco o koya me tamadra kecega era sa vakabauta, kevaka mada ga se sega ni cili tiko, ka me ra yaco kina mera yalododonu.
- ¹² Ka tamadra talega vakayalo na cili, ni ra sa qai raica ni Kalou e vakadonui Eparaama e liu, ka yaco kina o koya mei valavala dodonu, ia era qai sasaga me ra biuta nai valavala ni bula makawa, me ra sa taurivaka ga nai valavala ni bula nei Eparaama. Soli Na Vosa Yalayala Ena Vuku Ni Vakabauta
- ¹³ Ni sa sega ni yalataki vei Eparaama, se vei ira na nona kawa, mei taukei ni vuravura ena vuku ni vunau, ena vuku ga ni yalododonu sa rawa ena vakabauta.
- ¹⁴ Kevaka era gone ni kawa o ira era bula ena vunau, sa qai sega ni yaga na vakabauta kei na vosa yalayala e sega na betena.
- ¹⁵ Baleta na vunau e kauta mai na veicudruvi; ni sega na vunau, e sega nai valavala ca.
- ¹⁶ O koya oqo, na vakabauta ga eda lomani kina, me rawa ni vakaivotavota kece na vei kawa ena vosa ni yalayala, sa sega ni o ira ga na bula tu ena vunau, o ira talega sa tu vei ira na vakabauta i Eparaama, o koya na tamada kecega.
- ¹⁷ (Me vaka sa volai, "Au sa vakayacori iko mo tamadra na veimatanitu") Ni tucake tu e matana o Koya sa vakabauta " Na Kalou, o Koya sa vakabulai ira tale na mate, a sa kaciva na veika sa sega ni kune, me vaka sa kune tu;
- ¹⁸ Ia ni sa sega na ka me nuinui kina, sa vakabauta tikoga o Koya, ka vakanuinui ni na yaco me tamadra na veimatanitu, me vaka na vosa e cavuti vua, "Na nomu kawa ena vaka kina."
- ¹⁹ E sega ni bau malumalumu vakadua na nona vakabauta, se me vakasamataka ni yagona dina, sa mate oti (Ni sa yacova tiko yani o koya na yabaki dua na drau), kei na kete i Sera talega sa mate tu.
- ²⁰ E sega ni qai lomatarotarotaka na vosa yalayala ni Kalou, me sega ni via vakabauta, ia na nona vakabauta sa qai kaukauwa ga ka sa vakalagilagia tikoga na Kalou.
- ²¹ A sa vakadeitaka tu e yalona, na veika sa vosa yalayalataki oti tu vua, ena rawata.
- ²² O koya oqo, "Sa yaco kina o koya mei valavala dodonu."
- ²³ Na vosa ka tau vua, e sega ni volai ena vukuna duadua ga,
- ²⁴ Ia ena vukuda talega, ni da vakabauta na vosa yalayala ni Kalou, ena nona vakatura cake na noda Turaga o Jisu Karisito mai na mate,
- ²⁵ Ena soli yani me vakamatei ena vuku ni noda i valavala ca, ka qai vakaturi cake tale me da vakadonui kina.

CHAPTER 5

O koya oqo, ni da sa vakadonui ena vakabauta, eda sa qai veivinakati kei na Kalou, ena vuku ni noda Turaga o Jisu Karisito,

² Ena vuku ni noda vakabauta, eda sa mai vakadaberi ena dua nai cewacewa vakaturaga,

me vaka eda sa tu kina ni kua, me da reki tiko, ni sa noda tu na vanua lagilagi ni Kalou.

3 E sega ni o koya ga oqori, ni da vakararawataki eda qaqa kina, eda kila na veika rarawa e yaco vei keda e vakatubura na dauvosota;

4 Na dauvosota e vakatubura nai tovo e vinaka; kei nai tovo e vinaka e vakatubura me da dau vakanuinui.

5 Ni sa tu vei keda nai nuinui eda na vagalegalei keda, ena noda sa vakila tu na loloma ni Kalou ena noda bula, ni sovaraka tu vei keda na nona Yalo Tabu o Koya sa soli vei keda.

6 Ni da se vakaloloma sara tu ga, sa mai mate o Karisito ena gauna dodonu baleta na tamata i valavala ca.

7 Baleta ni sega ni rawa me mate e dua, ena vukuna nai valavala dodonu, ia me baleta na tamata me vinaka sara, e dodonu kina me dua na tamata me soli koya me mate.

8 Ia na Kalou sa qai vakaraitaka vei keda na Nona loloma, ena gauna sara ga eda se bula i valavala ca tu kina, sa mai mate na Karisito.

9 Ka sa yaco kina vei keda meda vakadonui ena vuku ni Nona dra, eda sa vakabulai talega mai na veicudruvi ni Kalou.

10 Ni da a meca tiko vua, na nona mai mate na Luvena eda sa qai mai veivinakati kina kei na Kalou, eda vakabulai duadua ga ena Nona mai mate.

11 E sega ni o koya ga o ya, me da dau reki tiko vua na Kalou ena vuku ni noda Turaga o Jisu Karisito, ni o Koya e mai vakavinakataka na noda veiwekani kei na Kalou.

12 O koya oqo, sa curu ki vuravura nai valavala ca, ena vuku ni tamata e dua kei na mate ena vuku ni valavala ca, a sa yaco kina na mate kina tamata kecega, baleta ni sai valavala ca taucoko na tamata-

13 Se bera ni soli mai na vunau sa tu rawa e vuravura nai valavala ca, ia nai valavala ca e sega ni kilai tu me dua na ka, ni se bera na vunau.

14 O mate e vakacolasau tiko mai ena gauna i Atama me yaco mai vei Moses, vei ira talega era sega ni valavala ca ena talaidredre i Atama, oqori sai yaloyalo kei Koya ena qai lako mai.

15 Ia nai solisoli loloma e sega ni tautauvata na caka cala, na nona caka cala e dua na tamata era mate tauco kina na tamata, na loloma ni Kalou sa sega ni yalani rawa kei na nona i solisoli loloma, o Koya sa vakabulai ira na tamata kecega, oqori e dua talega na tamata o Jisu Karisito.

16 Nai solisoli loloma e sega ni tautauvata, na veika e yacovi koya na lewe dua e valavala ca. Na lewe dua e valavala ca eda mai cudruvi kina ni da sa cala kece, ia ena vuku ni solisoli loloma eda sa vakadonui kina mai na noda caka cala.

17 Ia kevaka sa lewa tiko na tamata o mate, ena vuku ni nona caka cala e dua na tamata, o ira talega na ciqoma nai solisoli loloma ni yalododonu, era na vakaiukuukutaki ka serauni kei na bula e sega ni mudu, ena vukuna na le dua o Jisu Karisito).

18 O koya oqo, me vaka sa lewai me cudruvi na tamata kecega ena vuku ni dua walega na cala, sa vaka talega kina ena vuku ni dua walega nai valavala dodonu, sa rawa me ra vakadonui na tamata kecega mera bula.

19 Ena vuku ni nona talaidredre e dua walega na tamata, era mai valavala ca tauco kina na tamata kece, ia na Nona mai talairawarawa e Dua na tamata, era mai vakadonui kece tale kina na tamata.

20 A sa kau mai na vunau me uasivi kina nai valavala ca, ia ni sa uasivi mai nai valavala ca, sa qai uasivi vakalevu cake sara na loloma,

21 Ni sa vakaveitaliataka tu na tamata o mate, ena vuku ni valavala ca, na loloma e qai mai vakacokotaka vinaka na tamata, me vakadonui kina bula Sega ni mudu, ena vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

CHAPTER 6

Acava meda qai tukuna? Me da tomana tikoga na bula i valavala ca, ka me lomani keda vakalevu tikoga na Kalou?

2 Ena sega ni rawa! Ena rawa vakacava oi keda sa mate ki nai valavala ca, me da bulataka tale tiko nai valavala ca?

3 Dou sega tiko beka ni kila, oi keda kece sa papitaisotaki vei Jisu Karisito, eda sa papitaisotaki kina Nona mate?

4 O koya oqo, eda sa bulu: vata kina kei Koya ni da papitaisotaki kina Nona mate, me vaka sa vakaturi cake tale mai na mate, na Karisito e na kaukauwa nei Tamana, meda sai valavala vaka talega kina ena bula vou.

5 Kevaka me da sa duavata meda vakataki Koya e na Nona mate, eda na tautauvata talega kei Koya, ena Nona tucake tale mai na mate,

6 Meda kila, ni rau sa lauvako vata, kina kauveilatai na noda tamata makawa, ka sa mate na gagadre ca ni tovo vakayago, me kakua ni qai mai vakabobulataki keda tiko na i valavala ca.

7 Ni o koya sa mate sa galala mai e na i valavala ca.

8 Ia kevaka eda sa mate vata kei Karisito, eda vakadinata ni da sa bula vata talega kei Koya,

9 Ni da sa kila ni sa vakaturi cake tale mai e na mate na Karisito, e na sega ni mate tale, o mate e na sega ni rawa me na kaukauwa tale Vua.

10 Na Nona mate, e baleta nai valavala ca ni tamata kecega, ia ni sa bula, sa bula vua na Kalou.

11 Oi kemudou talega, mo dou mate ki nai valavala ca, ia mo dou bula vua na Kalou, e na vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

12 O koya oqo, me kakua ni vakatulewa tiko ena yalomudou nai valavala ca, de qai tuberi kemudou ka liutaki kemudou na kena gagadre ca.

13 Dou kakua ni solia na veitiki ni yagomudou ki nai valavala ca, me caka kina na ka ca, dou soli kemudou ga vua na Kalou, ni dou sa bula mai na mate kei na veitikimudou vua na Kalou, me caka kina na ka dodonu.

14 Nai valavala ca sa oti nona kaukauwa vei kemudou, ni dou sa sega ni lewai tale tiko mai na i vunau, ia e na loloma ga.

15 Sa qai cava oqo? Me da sa i valavala ca tikoga ni da sa sega ni lewai mai na vunau ia e na loloma ga? E sega sara!

16 Dou sa sega beka ni kila, vei koya dou sa soli kemudou kina sa nomudou turaga mo dou talairawarawa vua, kemudou sa yaco mo dou bobula vei koya sa liutaki kemudou sa yaco kina na mate, se talairawarawa kina sa yaco kina na bula?

17 Ia me vakavinavinakataki na Kalou, ni dou a bobula tu e liu ni valavala ca, oqo sa qai veisau na yalomudou mo dou talairawarawa kina i vakarau e vinakata na Kalou vei kemudou, me vaka na nona i vakavuvuli.

18 Ni dou sa sereki mai e nai vesu ni veivakabobulataki ni valavala ca, sa yaco mo dou bobula tale ena vuku ni yalo dodonu.

19 Au vakayagataka e so na vosa rawarawa sara, me rawa ni dou ciqoma, na cava au via tukuna tiko, na nomudou dau yalodina tu ena vanua dou a bobula tu kina e liu, mo dou yalodina vaka kina oqo, e na nomudou sa bobula e na vuku ni yalododonu kei na vanua vakaiukuuku.

20 E na gauna dou se bobula kina ena ca, e sega ni tu vei kemudou na yalododonu.

21 Na ka vinaka cava mada, dou sa rawata mai na nomudou bobula tu e liu, mo dou qai mai madua tiko kina oqo? Ni kenai tinitini taucoko na ka o ya na mate.

22 Ia oqo, ni dou sa qai sereki mai ena i valavala ca, dou sa bobula ni Kalou, sa yaco na vuana vei kemudou na veivakasavasavataki, ka kena i tinitini na bula sega ni mudu.

23 Ni sa kena i sau ni valavala ca na mate, ia sa i solisoli walega ni Kalou na bula sega ni mudu, e na vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

CHAPTER 7

Dou sega tiko beka ni kila, na veiwekani, (Ni'u vosa tiko vei ira era sa kila na vunau), ni vunau e vauca tiko na tamata ena gauna taucoko ni nona bula voli?

2 Na yalewa vakawati sa vauci koya na vunau vua na watina, ni sa bula tiko o koya. Ia kevaka sa mani mate na watina tagane, sa qai sereki kina na yalewa mai na vunau, ni sa galala mai vua na watina.

3 E na cala na yalewa me vakawati tale kevaka se bula tiko na watina tagane, e na vakatokai kina me dau tagane, ia kevaka sa mate na tagane, sa galala o koya mai na vunau, ka sa tu kina vua na dodonu me vakawatitaka tale e dua na tagane.

4 E tautauvata sara ga oi kemudou na veiwekani, e na vuku ni yagoi Karisito sa mate kina na vunau, ka dou sa galala mai kina, sa rawa mo dou vakawati tale kei na dua " o Koya ga sa vakaturi cake mai na mate, me rawa ni da vuataka kina na vua e vinaka vua na Kalou.

5 Ni da se bulataka tiko na bula makawa, na vei gagadre ca vakavuravura e dau vakauti keda,e vakayavalata tiko vakalevu na vunau, me rawa ni vuataki tiko kina na vua sa yaco kina na mate.

6 Ia oqo eda sa sereki mai na vunau, ni sa mate na ka eda vauci tu kina, eda sa sega tale ni veiqraravi mai na ka sa volai, ia eda sa veiqraravi e na yaloda ni sa vakavoui.

7 A cava meda na tukuna? Na vunau e i valavala ca? E sega sara! Au na sega ni kila nai valavala ca, ke sega ni'u kila na vunau, au na sega ni kila na daukocokoco kevaka me sega ni tukuna na vunau, "Kakua ni kocokoco".

8 Ia nai valavala ca, ni sa kaukauwa ena vuku ni vunau, sa vakatubura e lomaqu na vei gagadre ca kecega. Kevaka e sega na vunau na bula i valavala ca e mate.

9 E totoka sara tu ga noqu bula ni sega na vunau, ia ni'u sa mai kila nai vakaro e tini, au sa qai kila ni'u tamata i valavala ca, ka sa dodonu me'u na mate e na vuku ni noqu bula ca.

10 Nai vakaro e tini me vakaraitaka vei au na bula, e qai tukuna tiko mai vei au ni'u na mate.

11 Na i valavala ca e qai laki ceuraki au mai ena i vakaro, e na nona vakaisini au me vakamatei au.

12 O koya oqo, sa yaco kina na i vunau kei na i vakaro me ka tabu, ka dodonu, ka vinaka.

13 Na ka vinaka oqori e kauta mai vei au na mate? E sega sara! Na i valavala ca ga, sa vakaraitaka tiko na bula ca, e vakayagataka tiko mai na vinaka, me rawa ni'u mate kina, nai lawaki ni valavala ca me curu tu ena i vakaro tabu, me rawa ni vakayacori au tu ga e na bula i valavala ca.

14 Ni da kila na vunau e ka vakayalo, ia oi au, na noqu bula e vakayago sara tu ga, ni noqu bula sa voli oti tu kina i valavala ca.

15 Na veika au kitaka tiko, au sega ni vinakata, ia na ka au sa vinakata, au sega ni kitaka, ia na ka au cata, au sa qai kitaka tiko.

16 Kevaka me'u kitaka tiko na ka e sega ni dodonu me'u kitaka, au sa tukuna ni vinaka tikoga na vunau.

17 Ia oqo, sa qai sega ni oi au dina sa kitaka, ia na i valavala ca ga sa tiko vei au.

18 Ni'u kila e sega ni dua na ka vinaka e tu vei au, sa sega ni qai tu ena yagoqu e dua na kaukauwa, me'u vakatulewa vinaka kina, me'u rawa ni kitaka na ka au vinakata.

19 Na ka vinaka au vinakata me'u kitaka, au sega ni kitaka rawa, ia na ka ca au sega ni taleitaka me'u kitaka, au sa qai kitaka tiko.

20 Oqo, kevaka au sa kitaka na ka au sa sega ni taleitaka, sa qai sega ni oi au dina sa kitaka, nai valavala ca ga sa tiko vei au.

21 Au sa qai raica ni oqo e dua na vunau, ni gauna au gadreva me'u vinaka kina, au sa qai kitaka tiko na kena veibasai.

22 E na vuni yaloqu mai loma au taleitaka na vunau ni Kalou.

23 Ia au sa qai raica ni so tale na vunau e tu e na noqu bula sa veivala tiko kei na lomaqu e veisiga, au sa qai ca, au sa vinakata na veisau, ia na kaukauwa ni tamata makawa e loma e taleitaka tiko nai valavala ca.

24 A tamata vakaloloma oi au! O cei e rawa ni mai sereki au e na yago ni mate oqo?

25 Au sa vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku i Karisito na noda Turaga! Ka sa vakaoqo, au sa qarava na vunau ni Kalou e na lomaqu dina, ia na vunau ni valavala ca e na noqui tovo vakayago.

CHAPTER 8

Okoya oqo era sa sega kina ni lewai me cudruvi o ira era sa tuvata kei Karisito Jisu, ni ra sa sega ni muria tiko na i tovo vakayago, ia era sa muria ga na Yalo Tabu.

2 Ni sa sereki au mai na vunau ni valavala ca kei na mate, na vunau ni Yalo i Karisito Jisu o Koya sa bula.

3 Na ka e sega ni rawata na vunau ena vuku ni tovo vakayago ni tamata, na Kalou vakaikoya sa qai tala mai na Luvena dina ena yago vakatamata, me saumi Vua nai valavala ca: e mai colata tauoko e na yagona nai sau ni valavala ca,

4 Meda sa qai cakava dodonu kina na i valavala ni vunau, ni da sa sega ni qai muria nai tovo vakayago, eda sa muria ga na Yalo Tabu.

5 Ni ra sa gadreva na i tovo vakayago o ira era sai tovo vakayago, ia na veika vakayalo, o ira era sai tovo vakayalo.

6 Ni sa vuni mate na gadreva na i tovo vakayago, ia sa vuni bula kei na vakacegu na gadreva na i tovo vakayalo.

7 Baleta nai tovo vakayago e rau veimecaki kei na Kalou, e sega ni dau via vakarorogo me rogoca na vunau ni Kalou, ka sega ni rawa vakadua me rau na cakacaka vata.

8 O ira kece, era bulataka tu ga nai tovo vakayago, ena dredre me ra cakava rawa na ka sa vinakata na Kalou.

9 Ia oi kemudou sa sega ni vakayago ia dou sa vakayalo ga, kevaka sa tiko dina e na yalomudou na Yalo ni Kalou, o koya sa sega vua na yatoi Karisito, sa sega ni nona.

10 Kevaka sa tiko vata kei kemudou yadudua na Karisito, na yagomudou sa dodonu me

mate ena vuku ni valavala ca, ia na yalomudou sa qai bula ena vuku ni veivakadonui.

11 Ia kevaka sa tiko vakadua e na lomamudou na Yaloi Koya sa vakaturi Jisu cake tale mai na mate, o Koya sa vakaturi Karisito tale mai na mate, ena vakavouya tale na yagomudou mai na mate, ena Yalona sa tiko vakadua ena lomamudou.

12 O koya oqo na veiwekani, eda sa sega kina ni vauci ki nai tovo vakayago, meda muria tiko kina nai tovo vakayago.

13 Kevaka mo dou na bulataka tiko nai tovo vakayago dou na mate, ia kevaka me kaukauwa vei kemudou na Yalo Tabu mo dou na vakamatea kina nai tovo vakayago, dou na bula.

14 O ira kecega sa tuberi ira tiko na Yalo ni Kalou, sai ira oqo na luve ni Kalou.

15 Sa sega tale ni qai tiko vei kemudou na yalo mo dou tukuna ni dou se bobula, mo dou rere tiko kina, ia dou sa rawata na Yalo Tabu mo dou wili me luvena, o koya eda sa kaci kina, "Apa Tamaqu."

16 Na Yalo Tabu oqo sa tukuna mai kina yaloda, ni da sa luve ni Kalou,

17 Kevaka eda sa luvena, eda kawa-ka kawa ni kalou kei na luvena o Karisito, kevaka meda vosota vata kei Koya na veika rarawa, eda na taukena vata na nona i ukuuku vakaturaga. Mai Na Vakararawataki Ki Na Vakakuukutaki

18 Na veika rarawa eda sotava tiko oqo e vakalailai walega, me vakatautauvatani kei na veika lagilagi eda na laki taukena ni sa cava na bula eke.

19 Na veika buli mai nai vakatekivu, era sa waraka tiko ka nanamaki ena gauna cava, mera na vakaraitaki ira kina na luve ni Kalou ena nodra bula.

20 Na veika rarawa kei na dredre e yaco e sega ni nakiti me vaka kina mai nai vakatekivu, ia baleti koya ga e talairawarawa me nuitaka na ka o ya.

21 Na veika buli taucoke ena yaco talega vei ira na veivakavou vou mai na vei vakatogani ena vuku ni talaidredre, mera na wasea vata talega kei ira na luve ni Kalou na galala kei na lagilagi ni veivakaiukuukutaki.

22 Ni da sa kila o vuravura taucoke e vutugu ka kune rarawa tiko mai me yacova mai oqo.

23 E sega ni o koya ga o ya, oi keda talega na taura nai sevu ni ka vinaka mai vua na Yalo Tabu, eda vutugu ka kune rarawa talega ena veisiga, ena noda waraka tiko na gauna ni noda vakadonui meda luvena, kei na vakabulai ni yagoda.

24 Oi keda eda vakabulai ena nuinui oqo, ia nai nuinui e raici rawa tu e sega ni nuinui; a cava me nuitaki tiko kina e dua na ka eda raica tu ga?

25 Ia kevaka eda nuitaka e dua na ka eda sega ni raica, eda na vosota meda waraka tikoga.

26 Na Yalo Tabu talega sa vukea na noda malumalumu. Ni da sega tu ni kila na ka dina e yaga vei keda meda kerea, ia na Yalo Tabu sa masulaki keda ena vutugu e sega ni cavuti rawa.

27 Na kalou sa daudikeva na yalo ni tamata sa kila na loma ni Yalo Tabu, ni sa masulaki ira na tamata yalododonu me vaka na loma ni Kalou.

28 Meda kila ni ka kece e yaco mai, me rawa kina na ka vinaka vei ira sa lomana na Kalou, o ira era sa kacivi me vaka na ka sa nakiti oti.

29 O ira oqo sa kilai ira e liu o Koya, sa lesi ira mera tautauvata sara ga kei na Luvena, me ulumatua kina o Koya vei ira na tacina taucoke.

30 Ia o ira sa lesia e liu o Koya, sa qai kacivi ira, o ira sa kaciva o Koya, a qai vakadonui ira, o ira sa vakadonui, sa qai vakaiukuukutaki ira o Koya.

31 A cava tale meda na tukuna ena veika oqo? Kevaka sa noda i to na Kalou, o cei tale me keda meca?

32 Ni o Koya mada ga e sega ni bureitaka na Luvena dina, ia sa soli Koya me mate ena vukuda kecega, ena sega ni dua na dredre vua me vuksi keda ena ka eda vinakata?

33 O cei me beitaki ira sa digitaka na Kalou? Ni sa vakadonui ira na Kalou.

34 O cei me na cudruvi? O Karisito ga ni sa mai mate, sa qai tucake tale, ka sa tiko ena liga i matau ni Kalou, ka sa veimasulaki tiko e na vukuda.

35 O cei me na tawasei keda mai na loloma i Karisito? Na veivakararawataki, se veivakaleqai, se dauveivakacalai, se na dausiga, se nai seleiwau?

36 Me vaka na ka sa volai: "E na Vukumuni keitou sa vakamatei kina ena siga taucoko ka bogi; Keitou sa vaka na sipi sa vakarau me vakamatei".

37 E na veika oqo eda sa qaqa tikoga kina ena vuku i Koya sa lomani keda.

38 Ni'u sa kila dina sara, ni sa sega ni rawata na mate, se na bula, se o ira na agilosi, se o ira sa lewa, se o ira sa kaukauwa, se na veika sa yaco e daidai, se na veika ena yaco mai muri,

39 Se na ka cecere, se na ka titobu, se dua tale na ka ni vuravura oqo me na tawasei keda mai na loloma ni Kalou, sa yaco ena vukui Jisu Karisito na noda Turaga.

CHAPTER 9

Au tukuna oqo ena matai Karisito e dua na ka dina, au sega ni lasu tiko, sa vakadinadina talega vei au na noqu lewa e loma na Yalo Tabu,

2 Au sa rarawa sara vakalevu ka vutugu na yaloqu.

3 Ni ka'u sa daugadreva me'u tawase tani vei Karisito e na vukudra na wekaqu, o ira era sa wekaqu dina vakayago,

4 Oqo o ira na Isireli, na luve ni Kalou, era sa vakaiukuukutaki, era gone ni veiyalayalati, sa soli vei ira na vunau, era kila na bula ni vunau, era kila na ka sa yalataki;

5 Na nomuni qase oi ratou na patereaki e drodro mai kina na kawa ka mai basika kina na Karisito, ka sa tu vua na lewa kecega, ka me nona kina na Kalou na vakarokoroko me sega ni mudu. Emeni.

6 E vaka me sega ni vakayaco ka na vosa ni Kalou. Ni so vei ira na Isireli e sega ni Isireli dina,

7 E sega, ni kawa kecega i Eparaama o ira na Isireli, ia, "O Aisake ga na nomu kawa ena vakatokai kina."

8 E kenai balebale ni sega ni luvei Eparaama kece me vakatokai me luve ni Kalou; ia o koya ga na luve i Eparaama ka yalataki, oqo na nona kawa dina.

9 Ni sa vakaoqo na vosa yalayala ni Kalou: "Ena gauna vakaoqo Au na lako mai, me na sucu vei Sera e dua na gonetagane".

10 E sega ni koya walega o ya, o Repeka e vakasucuma e rua na gone mai na dua na tagane, sai koya oqori na tamada o Aisake.

11 E dina ni se bera ni rau sucu mai me rau cakava na ka ca se na ka vinaka, ia nai naki ni Kalou sa davo oti tu ena i vakarau ni Nona veidigitaki, ka sega ni vakatau tiko mai ena cakacaka, ia ena Nona veikacivi ga.

12 Sa tukuna oti vua na Kalou, "O koya na qase (Iso) ena qaravi koya sa gone (Jekope)"

13 Me vaka na ka sa volai, "Au sa lomani Jekope, ia Au sega ni taleitaki Iso."

14 Cava me da na tukuna? Na Kalou beka sa sega ni dodonu? E sega sara!

15 E tukuna vei Moses, "Au na lomani koya ka'u sa lomana, ia ka'u na yalovinaka vua ka'u sa yalovinaka kina."

16 Na veivakalouvinakataki ni Kalou e sega ni soli ki vua e dua e vinakata me cakacakataka me rawa ni qai taukena, ia e solia sara ga na Kalou ena nona lomana na tamata.

17 Ni cavuta nai Vola Tabu vei Fero, "Ena vuku ni ka oqo Ka'u sa vakaturi iko cake kina, Me'u vakaraitaka vei iko na Noqu kaukauwa, me tukuni kina na Yacaqu ki vuravura taucoko."

18 O koya oqo, sa yalololoma o Koya vei ira sa Yalona kina, e rawa ni solia talega vua na tamata, na yaloqa kevaka e vinakata me vaka kina.

19 Mo qai tarogi au mai, "Na cava e beitaki ira tikoga kina ena nodra cala? E rawa beka ni ra sega ni via cakava na ka e vinakata?"

20 Ia o cei o iko na tamata, mo via vakalewa ena ka e cakava tiko na Kalou? E rawa beka ni dua na ka e buli, me tukuna vei koya e bulia, "Na cava o buli au tu kina vakaoqo?"

21 E sega beka ni tu vua na dau tuli kuro na kaukauwa, me vakayagatata na qele cava ga e vinakata, me tulia kina eso me bilo vinaka ka so talega me bilo ca ka sega ni talei?

22 Vakacava kevaka sa vinakata tiko na Kalou, me vakaraitaka Nona cudru katakata kei na Nona kaukauwa, vei ira e dodonu me rusa, ni sa vosoti ira dede tiko mai na Kalou,

23 Ka me vakaraitaka talega na levu ni Nona loloma kina veibilo sa yalololoma kina o Koya, o ira sa vakarautaka makawa tu mai o Koya kina Nona vanua lagilagi,

24 Oi keda talega ni da sa kacivi, sega ni o ira ga na Jiu, ia o ira talega na kai matanitu tani.

25 Ni sa tukuna talega o Koya ena i vola i Osea: "O ira sa sega ni Noqu tamata, au na kacivi ira me Noqu tamata, kei ira sa sega tu ni lomani, au na kacivi ira me noqu ka lomani."

26 "Ena vanua e cavuti kina vei ira, oi kemuni sa sega ni Noqu tamata, ena vakatokai kina vei ira oi kemuni na luve ni Kalou bula."

27 E a kacivaka talega mai o Aisea na veika baleti Isireli: "Era na vaka na wiliwili ni nuku e wasawasa o ira na Isireli, ia ena wiliwili lailai sara era na vakabulai.

28 Me vaka na dina ni Nona vosa na Turaga, ena vakalekalekataka na gauna me qai vakaotia na vuravura."

29 Sa tukuna oti talega o Aisea: "Kevaka me sega ni biuta tiko mai o Jiova ni lewe vuqa e so na gone me noda kawa, eda na vakataki Sotoma, eda na tautauvata talega kei Komora."

30 A cava tale me da na tukuna? O ira na kai matanitu tani, ni ra sa sega ni vakadonui mai vua na Kalou, oqo era sa yaco me vakadonui, na veivakadonui ena vuku ni vakabauta;

31 Ia na Isireli, era sa dinata na veivakadonui ena vuku ni vunau me ra vakadonui kina, ka sa dredre sara me ra vakadonui.

32 Baleta na cava? Ni ra sasaga tikoga ena nodra kaukauwa ka sega ena vakabauta, era sa tarabe kina ena vatu ni veivakatarabetaki.

33 Ni sa volai: "Raica, Au sa vakadavora mai Saioni na vatu me ra na tarabe kina na tamata, na vatu qiwa me ra bale kina (Jisu); ia o ira era vakabauti Koya (Jisu), era na sega ni vakamaduataki,"

CHAPTER 10

Kemudou na veiwekani, sa luvuci vakaidina na yaloqu ena vukudra na Isireli, au sa masu kina vua na Kalou mera vakabulai.

2 Ni'u sa kila ni sa dua na ka, na levu ni nodra lomakatakata tiko vua na Kalou, ia sa sega ga ni tiko vei ira na yalomatua.

3 Ni ra sa sega ni kila na veivakadonui sa vakayacora na Kalou, ia era sa sasaga tikoga vagumatua me ra caka vinaka vua na Kalou, ena nodra maroroya vinaka na vunau mera vakadonui kina.

4 Era sega ni kila na ka kece me baleta na vunau sa mai vakaotia vakadua na Karisito, na veivakadonui mai vua na Kalou e yaco ni sa vakabauti na Luvena.

5 Sa tukuna oti mai o Moses na veivakadonui sa yaco ena vuku ni vunau, "Na tamata e cakacakataka me vakadonui kina me bula tiko kina."

6 Ia na veivakadonui sa rawa ena vuku ni vakabauta sa vakaoqo, "Mo kakua ni tukuna e yalomu, o cei me na lako cake ki lomalagi?" (ka me kauti Karisito sobu mai)

7 Se, "O cei me na lako ena vanua sa nodra na mate?" (ka me, vakaturi Karisito cake mai na mate)

8 Ia na cava sa tukuni? "Sa volekat iko sara tu ga na vosa, sa toka sara ga ena gusumu ka tiko sara e yalomu" (Oqori na vosa ni vakabauta, o koya keitou sa vunautaka)

9 O ya kevaka mo vakatusa ena gusumu na Turaga o Jisu, ka vakadinata mai na vu ni yalomu ni sa vakaturi Koya cake tale mai na mate na Kalou, o na qai bula.

10 Ni sa vakadinata na tamata mai na vuni yalona ena vakadonui kina, ni sa vakatusa ena gusuna ena vakabulai kina.

11 Ni sa tukuna nai Vola Tabu, "Ena sega ni rawa me vakamaduataki o koya sa vakabauti Karisito."

12 E ke e sega ni vakaduiduitaka na Jiu se kai matanitu tani, ni dua ga na Turaga era qarava vata, o Koya e vakarorogo tu ena nodra masu me sova vakayauyau vei ira, ke vaka me ra masuti koya.

13 Ni, "O koya ga e masuta na yacai Jiova ena vakabulai."

14 Ena rawa vakacava mera masuti Koya, ni ra sega tu mada ga ni vakabauti Koya? Ena qai rawa vakacava mera vakabauti Koya, ni ra se bera tu mada ga ni se rogoci Koya? Ena rawa vakacava mera rogoca kevaka e sega ni dua me vunautaka?

15 Ena rawa vakacava me dua me la'ki vunautaka vei ira, kevaka e sega na veitokoni ena nona talai? Ni sa volai: "Sa ka talei vakaidina na yavadra era sa kauta na kospeli ni veika vinaka!"

16 Ia era sega ni via rogoca tauoko na kospeli, ni sa tukuna o Aisea, "I Jiova o cei sa vakabauta na neitou i tukutuku?"

17 Ni vakabauta sa rawa ena ka eda rogoca, na ka eda rogoca mai na vosa ni Kalou.

18 Ia au qai taroga, era sa rogoca oti beka na vosa ni Kalou? Io era sa rogoca oti: "Ni sa rogoci na vosa mai na veivanua tauoko e vuravura, na vosa ni Kalou sa tukuni tauoko me yacova nai yalayala kei vuravura."

19 Ia au qai taroga tale, o ira na Isireli era sega tiko beka ni kila? Ni a tukuna taumada o Moses: Na Kalou ena solia vei kemudou na yalo e vuvu ena vukudra na kai tani, ena solia vei kemudou na yalocudrucudru, ena vukudra na veimatanitu lecaika,

20 Ia sa qai tukuna vakadoudou o Aisea: "Era sa kunei Au o ira era a sega ni vakasaqarai Au; Au vakaraitaki Au vei ira era sega sara ga ni via kilai Au."

21 Ia sa tukuni ira na Isireli, ka sa vakaoqo: "Ena veisiga kecega ka'u sa dodoka yani na Ligaqu, ki vei ira na tamata dau talaidredre ka dauvakatitiqa."

CHAPTER 11

Au sa qai taroga, sa sega ni qai via ciqomi ira Nona tamata na Kalou? E sega sara! Oi au talega na Isireli mai na kawa i Eparaama, ena yavusa i Penijamini.

2 Na Kalou e sega ni biuti ira tani na Nona tamata, o ira sa digitaka e liu o Koya. Dou sa sega beka ni kila na ka e tukuna nai Vola Tabu baleti Ilaijia, na nona tukuni ira vakaca na Isireli vua na Kalou, ka vaka,

3 "I Jiova, era sa vakamatei ira Nomuni parofita, era qai basubasuraka sobu na Nomuni cabocabo ni soro, oi au duadua ga sa vo tiko, era sa vakasaqarai au mera vakamatei au?"

4 Ia na cava sa qai sauma mai vei koya na Kalou? "Au sa maroroya tiko me Noqu e lewe vitu na udolu na tamata, era sa sega ni cuva me tekiduru vei Peali."

5 Sa tautauvata talega ena gauna oqo, e vo tiko e vica na Jiu era sa digitaki ena nona yalololoma na Kalou.

6 Ia kevaka sa yaco ena vuku ni loloma, sa qai ka walega na cakacaka, ke sega sa na maumau ga na loloma, ia kevaka ena vuku ni cakacaka, sa qai ka walega na loloma; ke sega sa na maumau ga na cakacaka.

7 Sa qai vaka oqo? Sa qai sega ni rawa me taura o ira na Isireli na ka era sasagataka tiko mai; ia sa mai nodra na digitaki, e so vei ira se dredre tikoga me raica na dina oqo.

8 Me vaka na ka sa volai: "Na Kalou sa solia vei ira na yalo ni moce, kei na mata me kua ni raica rawa kei na daliga me kua ni rogoca rawa, me yacova mai na siga ni kua."

9 Sa tukuna talega o Tevita na ka vaka oqo: "Na nodra teveli ga ni kana mera vakawelei kina ka coriti, mei tatao vei ira ena nodra raica na ka vinaka.

10 Me vakabutobutotaki na matadra me kakua kina ni dua na ka mera raica rawa, ka me vakalairoro tu ga na bula ena vuku ni colacola bibi." E Seg Ni Ka E Tudei Na Seg Ni Ciqomi Na Isireli

11 Au sa qai taroga, era tarabe mera bale kina? E sega sara! Ia me rawa ni ra vakabulai kina na kai matanitu tani, ka me vakacudrui ira mera yalovuvu.

12 Oqo kevaka sa mai vutuniyau o vuravura taucoko ena vuku ni nodra sa mai bale sobu, na nodra malumalumu sa vuni qaqa vei ira na kai matanitu tani, e na duatani tale nai rairai ni bula ena kena uasivi cake, kevaka mera sa kila na dina o ira na Jiu!

13 Au vosa tiko vei kemudou na kai matanitu tani; ni'u sai apositolo vei ira na kai matanitu tani, au rui doka vakalevu na cakacaka au sa lesi kina.

14 Au vinakata me'u vosa tonotonomata vei ira na wekaqu, me rawa kina me'u solia vei ira na yalo ni vuvu, me so vei ira me vakabulai mai.

15 Na nodra sa biu tani e yaco kina na veivinakati vei ira na kai vuravura, ni ra sa na ciqomi tale, ena vaka beka na tamata sa bula tale mai na mate?

16 Kevaka sa ka tabu o ira na tamada, era tekivuna mai, sa dodonu me ka tabu talega oi keda na luvena, me vaka na bulabula ni wakana ena bulabula talega vaka kina na veitabana.

17 Ia kevaka sa musuki sobu eso na tabana, o iko na taba ni olive ni veikau, o qai mai sema vata kei ira, mo na vakaivotavota talega ena nona veivakalouvinakataki na Kalou.

18 Mo kakua ni viavialevu ni o sa mai sema mo tabana, mo beca kina na vei tabana tale eso, ia kevaka o viavialevu, nanuma, o iko o sega ni vuni kaukauwa ni wakana, na nomu bula e vakatau tiko mai ena wakana.

19 O na rawa ni tukuna, "Sa musuki sobu na veitabana, me'u rawa ni mai sema kina ka vakalouvinakataki."

20 E dina oqori. Era musuki laivi baleta na nodra sega ni vakabauta, ia o iko sa mai dei

ena vuku ni vakabauta, mo kakua ni dokadoka, mo vakamalumalumutaki iko, ka rere tiko.

21 Kevaka sa sega ni vosoti ira na veitabana dina na Kalou, ena sega ni dua na kena dredre Vua me cakava talega vei iko.

22 O koya oqo mo qai raica vakavuku na loloma kei na cudru ni Kalou: Na nona cudru vei ira na sega ni tudei; ia na yalololoma ni Kalou, vei iko ni o tudei tiko Vua, ke sega o na tautauvata talega kei ira sa musuki laivi.

23 O ira talega na Jiu, kevaka mera biuta tani na sega vakabauta, na Kalou ena veisematitaki ira tale kina vuna dina, e sega ni dua na ka me dredre vua na Kalou.

24 Kevaka sa rawa vua na Kalou, me musuki iko tani mai ena vuni olive ni veikau o a tu mai kina, me qai mai semati iko kina vuni olive dina sa samaki vinaka tu, ena rawa talega vua na Kalou me semati ira tale na Jiu kina vuna dina, ni ra a tabana dina tu ga e liu?

25 Au vinakata na veiwekani, mo dou kila tiko na ka vuni oqo, ka dou raica tiko vakavuku, ena so vei ira na Isireli era na vakayaloqa tiko, ka vakavo ga kevaka mo ni lesu taucocko mai na kai matanitu tani.

26 Era na qai vakabulai taucocko kina na Isireli, me vaka na ka sa volai: "Ena lako mai Saioni o Koya nai Vakabula, ena qai mai veisautaki ira na Jekope mai na nodra i tovo ca,

27 Ni sa Noqu veiyalayalati oqo vei ira, Ni'u na kauta tani na nodra I valavalala ca."

28 Ena kospeli era sa meca vua na Kalou era cata, ia sa vuni nomudou vinaka, ia na Kalou se lomani ira tikoga, ena vuku ni nona vosa yalayala mai vei ira nodra qase.

29 Ena sega ni rawa me veisautaki tale nai solisoli kei na veikacivi ni Kalou.

30 Oi kemudou dou a sega vakabauta tu na Kalou e liu, ia oqo, dou sa mai lomani ena vuku ni nodra sega vakabauta,

31 Ia era se sega vakabauta tikoga oqo, oi kemudou sa mai lomani, na loloma oqo era na lomani talega kina.

32 Ni Kalou e vakayacora taucocko vei ira na tamata mera talaidredre, me rawa ni yalololoma vei ira kecega na tamata.

33 Sa dua na ka, na titobu ni Nona vuku kei na Nona rai yawa na Kalou! Sa dredre sara me da kila rawa na Nona lewa kei na sala e dau muria!

34 "O cei e rawa ni kila na vakanananu ni Kalou? Se dua e rawa me vakavulici Koya?

35 Se o cei me solia taumada Vua, me na qai sega ni saumi tale vei koya.

36 Ni ka kecega sa vakavuna o Koya, ena Vukuna duadua ga, ka me kilai kina na Nona kaukauwa, me vakarokorokotaki tikoga o Koya ka sega ni mudu. Emeni.

CHAPTER 12

O koya oqo, au sa vakamamasu vei kemudou na veiwekani, ena vuku ni Nona loloma levu na Kalou, mo dou cabora na yagomudou mei madrali bula, me ka tabu, me rawa ni ciqoma na Kalou, ka me nomudou i soro vakayalo.

2 Dou kakua ni vakatamaturia na bula vakavuravura, ia mo dou veisau ga ni sa vakavoui tiko na nomudou vakasama, ka mo dou kila kina na loma ni Kalou, sa yaga, ka vinaka, ka uasivi sara.

3 Ena loloma sa soli mai vei au, au sa vosa yani kina vei kemuni taucocko, me kakua ni dua e nanuma ni o koya sa dua na ka, me vakasamataka vakayalomatua na cakacaka levu sa mai vakayacora na Kalou ena vuku ni vakabauta.

4 Me vaka sa dua ga na yago, ka sa levu na kena veitikina, ia na veitikina kece oqori e uidui nai tavi era dui qarava.

- 5** Oi keda eda duidui veitikina, ia eda sa dua ga na yagoi Karisito, ka veisemati vakavinaka na veitikina kecega.
- 6** Sa solia vei keda nai solisoli e duidui me vaka na nona yalololoma vei keda, ka me da vakayagataka sara: Kevaka e dua sa parofisai, me da parofisai sara me vaka nai vakarau ni noda vakabauta;
- 7** Kevaka nai solisoli ni dauveiqaaravi, me da veiqaaravi sara ena kena cecere; o koya sa dauveivakavulici, me veivakavulici sara vaka vinaka;
- 8** Kevaka e dua sa dauvunau, mo raica ni nomu vunau me veivakayadrati ka veitaraicake; kevaka mo dausolisoli, mo dau soli ena yalo e galala; kevaka mo veiliutaki, mo qaseqase ka lewa matau; kei koya sa dauloloma vei ira na bikai, me cakava ena yalo e reki.
- 9** Me ka dina na loloma, mo dou cata sara nai tovo ca. Mo dou kukuva matua na ka e vinaka.
- 10** Mo dou veilomani vakai kemudou ena veilomani me vaka na veitacini, dou veiuasiviti ena veivakarokorokotaki;
- 11** Me kakua ni luluqa nomui tavi vakalotu vua na Turaga, mo gugumatua tikoga;
- 12** Dou reki ena i nuinui, vosota na ka rarawa, ka dou masu tikotikoga.
- 13** Dou vuksi ira na vakaloloma tu ena i soqosoqo lotu, dau sureti ira na vulagi ena nomudou veivale.
- 14** Dou vosa vakalouvinakataki ira sa vakacacani kemudou; dou vosa vakavinaka vei ira ka kakua ni rukaka.
- 15** Dou reki vata kei ira sa reki, ka tagi vata kei ira sa tagi.
- 16** Dou dau cakacaka vata ka lomavata, dou kakua ni dau via rogo, dou veitokani vata kei ira na sega ni rawa ka. Dou kakua ni via vaka vukuvukui kemudou.
- 17** Me kakua ni dou sauma na ca ena ca. Na nomudou bula ga me rakorako ena matadra na tamata.
- 18** Dou tovolea, me kua ni dua mo dou veivala vata, dou segata na tiko veisaututaki kei ira na tamata kecega.
- 19** Oi kemudou na wekaqu lomani, dou kakua ni via sauma lesu na ca vei kemudou, ia mo dou laiva ga vua na Kalou; ni sa volai, "Sa Noqu i tavi Me'u na vala kina, Au na sauma lesu vei ira," sa tukuna na Turaga.
- 20** O koya oqo, "kevaka sa viakana na kemu meca, mo vakani koya; kevaka sa via gunu wai, mo vagunuvi koya ena wai; ni o sa cakava oqo, o sa binia tiko kina, ki na uluna na qilaiso sa waqa tu."
- 21** Me kakua ni rawai iko na ca, ia mo rawai koya ena nomu gumatua taka na caka vinaka.

CHAPTER 13

Me talairawarawa na tamata kecega vei ira sa liutaka na matanitu. E sega ni dua na matanitu me veiliutaki e sega ni lewa va Kalou, o ira tauoko na veiliutaki e lewa va Kalou.

- 2** O koya sa beca na veiliutaki oqo, sa saqata na nonai lesilesi na Kalou, ena cudruvi koya na Kalou ni saqata na nona i lesilesi.
- 3** O ira na veiliutaki oqo era sega ni i vakarere vei ira na tamata vinaka, vei ira ga na tamata ca. O vinakata mo kakua ni rerevaki ira na veiliutaki? Mo cakava sara na ka vinaka, o na marautaki kina mai vei ira.
- 4** O ira oqo sa talai mai vua na Kalou mera vuksi iko, ia kevaka mo caka cala tiko, sa dodonu mo rere, ni tiko nai naki ni seleiwau vei koya, ni sa talai mai vua na Kalou me

vakaoti ira na dau caka ca.

5 O koya oqo sa dodonu mo dou talairawarawa mai, sega walega baleta na cudru ni Kalou, ia ena vuku talega ni lewa e loma.

6 Sa dodonu kina mo dou solia nomudou soli vakacavacava, me baleti ira oqo, ni ra talai mai vua na Kalou ena vukumudou.

7 O koya oqo mo dou saumi ira e dodonu mera saumi: Na soli vakacavacava vei koya e dodonu me nona, ai sigana vei ira sa nodra nai sigana, (mera rerevaki o ira e dodonu me ra rerevaki), ka vakarokorokotaki o ira e dodonu mera vakarokorokotaki.

8 Mo sauma na ka e dodonu me saumi kakua ni dinau tiko, me maroroi tikoga kina na veilomani, o koya sa lomana na kai nona sa vakataucokotaka tiko na vunau.

9 Nai vakaro e tukuna, "Mo kakua ni veibutakoci," "Mo kakua ni bubului vakailasu," "Mo kakua ni kocova nai yau ni kai nomu," na veivakaro tale e so e umani vata ga ena vosa oqo, "Mo lomana na kai nomu me vaka o sa lomani iko."

10 Na loloma e sega ni rawa me cakava e dua na ka ca vua na kai nona; o koya oqo na loloma e vakataucokotaka na vunau.

11 Mo dou kila, ni sa lekaleka sara tiko na gauna, sa kena gauna oqo mo dou sa yadra kina mai na moce; sa voleka sara na siga ni noda vakabulai, ka yawa na siga eda a tekivu vakabauta mai kina.

12 Sa oti yani na bogi, sa kida na siga vou. O koya oqo meda sa biuta tani nai valavala ni butobuto, ka me da sa vakaivalavalataki keda ena i valavala ni rarama.

13 Me kilikili na noda bula, nida sa bula ena rarama, dou kakua ni guta na lasa vakalialia kei na mateni, me kakua na veibutakoci kei nai tovo vakasisila, me kakua na veivala kei na veilomacataki.

14 Ia dou vakaisulu ena Turaga o Jisu Karisito, mo dou bulataka kina nai tovo dina ni tamata, me kakua kina ni rawai kemudou na gagadre ca ni yago.

CHAPTER 14

Mo dou ciqomi koya se malumalumu na nona vakabauta e tiko vata kei kemudou, ke mani duidui na nona rai mai vei kemudou dou kakua ni vakacacani koya.

2 Na nona vakabauta e dua e rawa ni kania kina na ka kecega e laukana, ia o koya e malumalumu ena rawa ni kania ga na kakana draudrau.

3 Me kakua ni beci koya e sega ni kana o koya sa kana, kei koya sa sega ni kana, me kakua ni vakalewai koya sa kana, ni sa ciqomi koya na Kalou.

4 O cei o iko mo via lewa e dua na tamata ni dua na turaga tani? Ena saumi taro ga vua na nona turaga, ka sega vei iko, ni Kalou sa rawa ni vakatucaketaki koya.

5 Eso e nanuma me dokai eso na siga vakatabui mai na so tale na siga, eso e tukuna ni tautauvata kecega na siga vua na Kalou. Ni vakaoqori na vakasama, na tamata yadudua me vakatulewataka vakavinaka na nanuma ni lomana.

6 O koya sa doka na siga, sa doka na Turaga sa lewa na siga; o koya sa sega ni doka na Turaga, sa sega ni doka na siga, o koya sa kania na kakana cabori, sa kania ni vakavinavinakataka na Kalou ni doka na Kalou; sa doka na Turaga, ena nona vakavinavinakataka na Kalou ena nona sega ni kana.

7 Ni sa sega e dua vei keda sa bula ena vukuna ga, se dua sa mate ena vukuna ga.

8 Kevaka eda bula, eda sa bula ena vuku ni Turaga; kevaka eda sa mate, eda mate ena vuku ni Turaga. O koya oqo, se da bula, se da mate, eda sa nona na Turaga.

⁹ O ya na vuna e mate ka tucake tale kina o Karisito, me nodra Turaga na bula kei na mate talega.

¹⁰ Ia na cava o via lewa tiko kina na wekamu? Na cava o via beci koya tiko kina? Ni da na tu kecega ena mata ni tikotiko ni veilewai nei Karisito.

¹¹ Ni sa volai: "Me vaka au sa bula, sa tukuna na Turaga, ena tekiduru vei Au na duru vakayadua ga, kei na yame kecega ena vakatutusa vua na Kalou."

¹² Oi keda yadudua eda na dui solia nai tukutuku, ni veika eda cakava ena vukuna vua na Kalou.

¹³ O koya oqo meda sa kakua ni via vakalewa na bula ni dua na tamata, meda sa qarauni keda ga meda kakua ni i tatao ni bula vei ira na wekada, me vakavuna na nodra suka tale kina bula makawa.

¹⁴ Au sa kila, ka'u vakadeitaka ena noqu veiwekani kei na Turaga o Jisu, ni sa sega tale ni dua na kakana e dodonu me laukana se sega savasava tiko; ia, o koya ga e tukuna tiko ni sega savasava o koya sara ga e sega savasava tiko.

¹⁵ Kevaka e dua na wekamu e vakaleqai koya ni raica na kakana o kania tiko, o sa vakaraitaka tiko ni sega vei iko na loloma, ni kakana o kania tiko ena vakavuna vua na nona mate, ni o koya sara ga, e mai mate kina o Karisito.

¹⁶ O koya oqo mo dou kakua ni cakava na ka dou nanuma ni vinaka, mera vosacataki kemudou kina na tamata;

¹⁷ Ni sa sega ni ka ni kakana se ka ni gunu na matanitu ni Kalou, sa ka ni yalododonu, na vakacegu kei na reki ena Yalo Tabu.

¹⁸ Ena veika kece oqo me liu tikoga o Karisito, na Kalou ena marautaka, ka vaka talega kina o ira na tamata.

¹⁹ O koya me da veilomani vakai keda, ka veivakatatataki cake.

²⁰ Ena vuku walega ni kakana, mo dou kakua ni vakatawayagataka kina na cakacaka ni Kalou. E sega ni dua na kena leqa na kakana, na leqa ga kevaka e dua me kana, ka la'ki vakaleqa tale kina e dua.

²¹ Sa vinaka cake ga me sa kakua ni kania na kakana cabori se gunuva na waini, baleta me kakua ni leqa tiko kina na wekamu ena nona lotu.

²² E tiko nomu vakabauta? Mo taura dei, ni sa raica na Kalou. Sa lagilagi sara na tamata e sega ni beitaki koya me cala, ni vakadeitaka e yalona na ka e cakava e dodonu vinaka.

²³ Ia o koya sa sega ni vakadinata me kakua ga ni kania ena cala tale kina, baleta ni sega ni kania e na vakabauta; Na ka kece eda cakava kevaka e sega ni tukuna mai e yaloda ena noda vakabauta, meda kakua ga ni cakava, ni da na cala tale kina.

CHAPTER 15

Vei keda sa kaukauwa, meda vosoti ira sa mai malumalumu, meda kakua ni veikawaitaki tikoga vakai keda.

² Me da veivakacegui vaka mata veiwekani, me rawa ni kune kina vua na vinaka, ka i dola ni veivakatatataki cake.

³ O Karisito e sega ni cakava na ka e vinakata; ia sa volai, "Sa mai tau vei Au na veika rarawa, ena vukudra na vakacacani kemuni Jiova."

⁴ Nai vola ka volai sara mai ena gauna e liu, sa baleta na noda vulica na vosota vakadede kei na noda tudei e nai Vola Tabu, ni da sa nuitaka tu na vosa yalayala.

⁵ Na Kalou sa dauvosota, ka dauveivakacegui, me vauci kemudou vata ena lomavata

vakai kemudou, me vaka sa tu vei Karisito Jisu,

6 Sa na rawa kina mo dou duavata ka domovata, ena nomudou vakalagilagi Koya na Kalou ka Tama i Jisu Karisito na noda Turaga.

7 O koya oqo, mo dou lomavinaka ka dou dau veiciqomi, me vakataki Karisito ena Nona dau ciqomi keda, ka me Nona kina na Kalou na lagilagi.

8 Oqo me'u tukuna vei kemudou o Jisu Karisito sa nodra i talatala talega na cili, me vaka na dina ni Kalou, me tokona kina ni ka dina na vosa yalayala vei ira noda qase,

9 Sa mai rawa kina vei ira na kai matanitu tani, mera vakarokorokotaka na Kalou ena vuku ni Nona loloma, me vaka sa volai: "Ena vuku ni ka oqo Au na vakatusai iko kina ena kedra maliwa na matanitu tani, ka seretaka na Yacamuni."

10 A sa tukuna tale: "Dou kaila ena vakavinavinaka na kai matanitu tani, vata kei ira na Nona tamata!"

11 Ka baci tukuna tale: "Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova, oi kemuni kece na kai matanitu tani! Kei kemuni kecega na tamata mo ni vakalagilagia na nomuni Kalou!"

12 Sa tukuna takega o Aisea: "Ena dua mai na kawa i Jese; ena tubu cake mai me na lewai ira na kai matanitu tani, o koya ena nodra i nuinui na kai matanitu tani."

13 Ia oqo na Kalou na vuni nuinui, me conaka vakavinaka na nomudou bula, ena reki kei na vakacegu ena vuku ni nomudou vakabauta, ka mo dou vuabale sara, ni dou sa vakataudeitaki tu ena kaukauwa ni Yalo Tabu.

14 Oi au na veiwekani au sa kilai kemudou, ni sa tu vei kemudou na vuku vakayalo, mo dou veiciqomi ka veivosovosoti vakai kemudou.

15 Ni dou raica na noqu volavola vei kemudou, eso na tikina au via vakabitaka vei kemudou, baleta duadua ga na loloma ni Kalou vei au.

16 Me'u yaco kina me i talatala nei Jisu Karisito vei ira na kai matanitu tani, ena cakacaka ni kena vakatetei na kospeli ni Kalou, me rawa ni vakadonui na nodra i soro na kai matanitu tani, ena nodra sa vakavoui ena kaukauwa ni Yalo Tabu.

17 Ena vuku i Jisu Karisito, eso na ka au sa bau dokadoka tokatina ena noqu cakacaka vua na Kalou.

18 Au na sega ni tukuna e dua na ka au sega ni vakadinadinataki vei au, ia na ka ga e vakayagataki au kina o Karisito, ena nodra vakalesui mai na kai matanitu tani, mai na vosa au cavuta ka salavata kei na noqui valavala -

19 Ka vaka talega kina na vei cakacaka mana veivakurabuitaki ena kaukauwa ni Yalo Tabu ni Kalou, au sa vunautaka oti nai tukutuku i Karisito mai Jerusalemi ka yaco sara i Ilirikomi.

20 Au sa mai rawata kina na ka au sa nakita oti mai lomaqu, o ya me'u vunautaka nai tukutuku vinaka, ka sega ni o ira sa kilai Jisu tu, de'u la'ki teivaka kina e dua na sore ni kau sa teivaki oti tu mai kea.

21 Ia me vaka sa volai: "O ira se bera ni tukuni vakadua vei ira era na raici Koya; kei ira se bera ni rogoci Koya era na kilai Koya."

22 Oqo na vuna e tao tiko kina noqu via lako mai vei kemudou.

23 Ia oqo sa oti tu na noqu cakacaka eke, na noqu gagadre tu mai ena dua na gauna balavu me'u raici kemudou, sa vakarau yaco oqo.

24 Ena noqu na lako ki Sipeni, au vinakata me'u na la'ki cegu vakalailai e keri, medatou na veisotari mada, ke rawa ni dou veivuke vei au vakalailai, se medatou sota mada ga ka veimarautaki.

25 Ia oqo au sa vakarau biubiu sara tu ga me'u lakoi Jerusalemi, ena noqu kauta na ka ni loloma vei ira nai soqosoqo lotu.

26 E dua na veivuke levu era solia mai Masitonia kei Akaia, ena nodra dodoliga ena ka ni loloma, mera vukei kina o ira nai soqosoqo lotu mai Jerusalemi era dravudravua tu.

27 Era dodoliga ni ra marautaka na ka era cakava, ni ra kila e sega tu ni bau dua na ka mera yaga kina vei ira na lewe ni lotu mai Jerusalemi, na nodra mai kilai Karisito era kila tu ni o ira ga na soqosoqo lotu mai Jerusalemi kei na nodra mai vakaiyautaki vakayalo, e sega kina ni dua na ka vei ira na nodra i yau era solia ki Jerusalemi.

28 Ni'u sa laki solia oti vei ira nai solisoli loloma me baleti ira, au sa na qai lako ki Sipeni ena noqui lakolako oqori, au na tovolea me'u na yaco kina vei kemudou.

29 Ia au sa kila tu ni'u na lako yani vei kemudou, au na kauta yani na veivakalouvinakataki vakayalo kecega ka tu ena vosa i Karisito.

30 Au sa vakamamasu yani vei kemudou na veiwekani, ena vuku ni noda Turaga o Jisu Karisito, kei na vuku talega ni loloma ni Yalo Tabu, medatou na veitokonitaka vata na masulaki au vua na Kalou.

31 Me'u rawa ni vakabulai mai vei ira na sega lotu mai Jutia, mera ciqoma talega ena yalo e marautaka o ira na lewe ni lotu mai Jerusalemi, na ka ni loloma au solia vei ira,

32 Baleta medatou qai sota, au sa marau tiko ena vuku ni lewa ni Kalou, medatou na qai wasea vata na vinaka ni Kalou e keri.

33 Ia me tiko vata kei kemudou kecega na Kalou ni veivakacegui. Emeni.

CHAPTER 16

E dua na tacida marama o Fipe, o koya sa dauqarava nai soqosoqo lotu mai Kenikiria, au via tataunaki koya vei kemudou,

2 Mo dou dau raici koya ka soli ka vua ena vuku ni Turaga, me vaka nona dau veivuke o koya, o au e dua vei ira na vukei.

3 Me tukuni yani na noqu i loloma vei rau o Pirisila kei Akuila, rau vukei au sara vakalevu ena vuku ni cakacaka i Jisu Karisito,

4 E rau sega ni bau wilika nodrau bula me dua na ka, rau vinakata ga me'u bula vinaka tiko, ka sega kina ni o au ga e vakavinavinakataki rau, o ira kece na veisoqosoqo lotu ni kai matanitu tani, era vakavinavinakataki rau.

5 Au sa loloma yani vei ira na lewe ni lotu era tiko e nodrau vale. Au sa loloma vei Epenito o koya au sa daulomana, na matai ni tamata me vakabulai mai vei Karisito ena yasayasa vaka Akaia.

6 Dou tukuna talega vei Meri na noqui loloma, ni sa dau oga vakalevu ena vukuda.

7 Au sa loloma vei Anariko kei Junia rau na wekaqu voleka keitou sa vesu vata, era dau dokai ira sara nai Apositolo, rau se lotu sara i liu ni bera me'u qai lotu mai.

8 Au sa loloma talega vei Abalia, o koya au sa daulomana ena vuku ni Turaga.

9 Au sa loloma talega vei Ubana e dua noda i tokani ena cakacaka vei Karisito, kei Setaia o koya au sa dau lomana.

10 Au sa loloma vei Epeli, o koya sa dau caka vinaka vei Karisito. Au sa loloma talega ki na matavuvale nei Arisitopulu.

11 Au sa loloma vei Eretioni, na wekaqu dina. Au sa loloma ki na matavuvale nei Nasoso era sa nona na Turaga.

12 Au sa loloma vei Taraivina kei Taraivosa, oi rau na ligi ni cakacaka ni Turaga. Au sa loloma talega vei Veresi, o koya sa dau oca sara vakalevu ena cakacaka ni Turaga.

13 Au sa loloma vei Rafa, na nona digitaki na Turaga, kei na marama tinana, e dua sa

vaka ga e tinaqu dina.

14 Au sa loloma vei Sikirito, vei Filioni, vei Ima, vei Verosa, vei Ema, kei ira na veiwekani era tiko vata kei ratou.

15 Au sa loloma vei Filoko kei Tulia, vei Nereo kei na ganena kei Oliva kei ira kecega sa lotu era tiko vata.

16 Dou lululu ka veiruguci ena yalo savasava kei ira kece nai soqosoqo lotu i Karisito era sa vakauta yani na nodra i loloma vei kemudou.

17 Ni bera ni'u tinia, au sa kerei kemudou sara vakabibi, mo dou kakua ni veivolekati kei ira sa dau vakavuna na bua ni veitovaki kei na nodra kauta tani na vakabauta, ena nodra cavuta eso nai vakavuvuli ka sega ni vaka dou sa vakatavulici kina, dou vakayawaki kemudou mai vei ira.

18 O ira sa vakaoqori era sega ni lotu vua na noda Turaga o Jisu Karisito, ia na nodra lotu baleti ira ga me sega kina na ketedra, na gusudra e kamikamica ka veirawai, era sikalutu kina o ira se gone vakayalo.

19 O ira na tamata kecega era sa kila vinaka na bua ni nomudou talairawarawa. Sa dua na ka noqu marautaki kemudou; ia au vinakata mo dou raica vakayalomatua na ka ga e vinaka, ka mo dou kakua ni vakaleqai ena ka e ca.

20 O koya na Kalou ni veivakacegui ena butuvoroki Setani me dasila ena ruku ni yavamudou. Me na tiko vata kei kemudou na loloma ni noda Turaga o Jisu Karisito. Emeni.

21 Sa loloma yani o Timoci na noqui tokani vakacakacaka, o Lusia, Jesoni, kei Sosiveta, ratou na wekaqu oqo ratou sa loloma yani.

22 Oi au o Teretiu, ka vola nai vola oqo, au sa loloma yani vakabibi, ni'u tacimudou talega ena vuku ni Turaga.

23 Sa tukuna o Keio me'u vakamoce yani ena vukuna, o au kei ira na soqosoqo lotu keimami soqoni tiko oqo ena nona vale era sa loloma taucoko tu yani, o Erasito na dauniyau ni koro oqo sa loloma yani, kei Kanito e dua na tacida sa loloma talega yani.

24 Me sa tiko vata ga kei kemudou kecega na yalololoma ni noda Turaga o Jisu Karisito. Emeni.

25 Ni o Koya sa vakataudeitaki kemudou ena i tukutuku vinaka i Jisu Karisito au vunautaka vei kemudou, sa qai vakatakilai mai kina na ka vuni a vunitaki sara tu mai ni se qai tekivu o vuravura.

26 Me dina kina na parofisai era cavuta na parofita mai nai Vola Tabu, ni na yaco na gauna era na vakabauta kina na lewei vuravura kecega na dina ni vosa ni Kalou.

27 Na Kalou duadua ga sa vuni vuku, me vakarokorokotaki tikoga o Koya ena vuku i Jisu Karisito, ka sega ni mudu. Emeni.

For other languages please go to www.wordproject.org